

zori konec septembra. Na špalirih velja celo v nekoliko mrzlih legah. 14) Breskva Venerine prsi. Sad zelo lep in posebno debel, zori konec septembra pa zahteva dober stan na špaliru. 15) Breskva galantna. Sad debel, bakrenorudeč, delikatnega okusa, zoreča meseca septembra. Drevo je srednje visoko in je za visoko rast in za špalire sposobno. 16) Breskva Bolvilska Magdalena. Je podobna rudeči breskvi Magdalenki. Sad je posebno izvrsten, ki začetek septembra zori. Drevo rado raste in obilno rodi. 17) Breskva Maltežanka tudi lepa Italijanka imenovana. Sad je debel, žoltozelen, proti solncu precej močno zarudel, začetek septembra zoreč. Drevo stori na špalirih posebno na jutranjo stran. Izreja se za visoko rast iz semena. 18) Kraljeva breskva. Sad debel, večji del prek in prek rudeč, proti solncu temno bakreno rudeč, meso belo, pri koščici temnorudeče, vzvišenega delikatnega okusa. Je jedna prvih sort, zori sred septembra. 19) Zala Vitrinjka. Sad debel, žolt, solnčna stran svitlorudeča in temno mramorasta; meso belo, pri koščici rudeče, nježno, vzvišenega izvrstnega okusa. Sad zori konec septembra. Drevo je krepko in ob špalirih rodovitno. 20) Breskva marula. Sad je debel, lep, in žolt, dobrega okusa. Drevo je nekoliko občutljivo, pa zelo rodovitno in se iz semena za visoko rast najbolj izreja. 21) Breskva krvava. Star znan sad. Kot visoko drevo je vedno priporočbe vredno. (Konec prih.)

Živinska kuga širi se po Kranjskem in Štajerskem v 49 srenjah. Dne 15. sept. t. l. bil je sejem v Krapini. Govede so bile deloma že okužene, čeravno hrvatska vlada tega še ni vedela. Še le ob koncu septembra je ta sosednim deželam poročati mogla, da je po Hrvatskem živinska kuga. Med tem so iz Krapine živinski kupci okoli 100 glav goveje živine na Štajersko odgnali in kugo zatepli daleč na okrog. Nesrečo sta še potem sejmovi v Cmurku in pri sv. Lenartu v Slov. gor. dalje razširila. Kuga se je najprvi prikazala v Doliču in sedaj so okužene srenje: Šmarje v brežiškem okraji, Zimica, Grušova in Ruperče v marib. okraji, Kogelberg Wagendorf, Kitzeck, sv. Miklauž na Draslinji, Leitring, Wolfsberg v lipniškem okraji, Mühlendorf v feldbaškem, Cmurck v radgonskem, Dolič in Juvanska ves v ptujskem okraji. Zaukazano je najostreje postopanje zoper nesrečo, sejmovi so prepovedani, živinska kupčija ustavljena, sosedne dežele so pa vse zaprle svoje meje.

Trtna uš prikazala se je v Lombardiji na Italijanskem in se je sedaj prepovedalo, od ondot naročevati trav, trsovih sadik itd.

Dopisi.

Iz Brašlovca. Dragi „Slov. Gospodar“ dovoli mali prostorček priprostemu kmetiču, ki ti popiše, kaj je na Kranjskem pri vrlih Gorencih lepega

videl in skusil, ko je več tednov po svojih opravkih pri njih bival. Kot gotovo smem trditi, da, pri vseh strokah gospodarstva razun poljedelstva nas Kranjci prekosijo; posebno pri živinoreji, sadje-reji, čebeloreji, predivstvu itd. Kakor so mi pravili k vsemu temu veliko pripomore slavna kranjska kmetijska družba. Res je, da tudi naša štajerska kmetijska družba marsikaj stori in pošilja potnega učitelja g. Klingana, ki podučuje o živinoreji, pa kaj pomaga ta teoretični poduk in še ta v nemščini, katere ne razumijo naši kmetje. Opazil sem tudi, kako zelo se kmetje zavedajo svoje narodnosti, in sem najšel pri njih razne časopise, kakor: „Slov. Narod“, „Slovenec“, „Novice“, „Danica“, „Brenclj“ in tudi tebe „Slov. Gosp.“ Nemčurčkov je veliko menje, ko pri nas. Sedaj neki po zadnjih volitvah so se poskrili, kakor ščurki pred lučjo. Imel sem priliko obiskati naših slavnih buditeljev in pesnikov spomenike: V. Vodnika, Dr. Prešerna, S. Jenkota in Blaža Potočnika. Najbolj hvale vredno je pa to na Kranjskem, da povsod, kder sem prenočeval, so zvečer rožni venec molili, kar se pri nas poletni čas gostokrat opušča. In tudi drugekrat, kedar k molitvi zvoni, se ne sramujejo moliti. Bil sem na gradu Kr . . . g, kder imajo veliko posestva; samo govedine 40 glav redijo, in zvečer, ko zazvoni „zdrava Marija“, se na dvoru grajski oskrbnik oglasi „Angeljsko češčenje!“ Na to se hitro družina v kup steče in skupno molitev opravi. Povedali so mi hlapci, kako skrben je tudi za to, da so hlapci ponoči doma, in večkrat pride ponoči na postelje obiskat, ako pa ktere ne najde, imata zjutraj račun. Mislim sem si, koliko očetov in gospodarjev ta zvesti služabnik osramoti! V petih tednih sem skoraj vso bogato gorenjsko stran obhodil in mislim sem si: prav je imel Vodnik, ko je pel: „Slovenec, tvoja zemlja je zdrava, — Za pridnega lega najprava, — Išče te sreča, um ti je dan, — Najdel jo boš, ak' nisi zaspan.“ —n.

Od Pesnice. (Živinska kuga.) Nepričakovana nesreča je prišla nad nas — živinska kuga. Dva brata, kravja kupčevalca, sta jo iz sejma v Krapini na Hrvatskem zatepla k nam. V srenji Dolički, fare sv. Vrbana, se je prvič prikazala; v štirih blevih je goveja živina porokala ali so jo pobili. Na veliko nesrečo so okuženo živino nekateri na pašo gonili na Juvanske travnike in tako še ovo ves okužili; 94 glav živine je palo ali se pobiti moralo. Ves šteje kakih 16 kmetov in nekaj želarjev; le dva bleva sta do sedaj kuge prosta. Sam Bog vedi, kako je to, da se niti v tako važnih, nevarnih, nujnih zadevah nemškutarije znebiti ne moremo. Ljudem je treba poduka, to pa v domačem, jim edino popolnem razumljivem slovenskem jeziku. Sedaj pa so se sami nemški oklici in zaukazi razposlali navadnim oklicovalcem pri cerkvah. Tudi je oklicovanje pri cerkvi nezadostno. Mnogi zaostajajo po službi božji v cerkvi, drugi se hitro razškopijo, le malo

jih gre poslušat oklicovalca. Lani so zavolj bolezni „difteritis“ ali vratne vnetice slovenskim Štajercem določili nemško podučilo, letos pa vsled živinske kuge zopet samo nemške zaukaze dajejo, — le slovenskih ne, da bi jih naš kmet zamogel umeti. V tako nevarnih slučajih, kakor je goveja kuga, bi se vendar tudi na to naj gledalo, ker je lahko mogoče.

Iz Poličan. (Železnico) hočejo staviti od našega kolodvora pri južnej železnici do Slatine. Deželni odbor štajerski pripravlja dotičen predlog za deželni zbor in mariborski inženir g. Wiesinger je izdelal precej nadroben načrt. Železnica bi bila 12 kilometrov dolga, po 1.4 metra vsakebnimi kolomajami. Železnica bi šla skozi Poličane nad Gabernik, kder bi bil 460 metrov dolg predor ali tunel, nad Kostivnico, Radmance v Slatino. V 1½—2 letoma bi se dodelala. Najprej bi se moralo potrebno zemljišče kupiti, v Poličanah g. A. Kohnejev in g. J. Kampelnov hram in g. Mlakarjev hlev podreti. Ako bi ti preveč odškodnine tirjali, potegnili bi se železnica na severnej strani od cerkve, toda prekapanje in odvažanje zemlje bi tukaj stalo 10.000 fl. Železniške postaje bile bi: prva v sedanjem kolodvoru Poličanskem, druga unkraj pod Gabernikom, tretja v Kostivnici, četrta v Radmancih in peta v Slatini. Hlaponi bili bi 3 zadosti, potem 6 vozov za ljudi in 12 za blago. Stroški bi znašali 570.000 fl. Dohodkov na leto bi bilo 76.000 fl. letnih potroškov pa 30.000 fl. Bilo bi torej toliko dobička, da bi se po malem dolg 570.000 fl. zamogel pobotati. Za Slatino pa tudi dalje za Krapino, sploh pa za posotelske kraje in Zagorje bila bi ta železnica velika dobrota. Bržčas bi jo sčasoma od Slatine podaljšali do Krapine in dalje do Zagreba.

Od sv. Petra pri Radgoni. (Trgatev in prežgodnji sneg.) Vesela vinska trgatev se pri nas krog Radgone začne navadno o sv. Tereziji, to je 15. oktobra. Tudi letos sta se veselo podala gospod in viničar in naše lepe zelene vinograde, iz katerih sta si obetala izvrstno vinsko kapljico, ker bil je celi september ugoden za grozdje, še tudi prvo polovico oktobra je bilo lepo vreme; zato se ljudje niso nič podvzivali s trgatvo, ker so upali da bo še dolgo lepo ostalo. Toda človek obrača, Bog pa obrne! V noči od 15. do 16. oktobra je zapadel precej debeli sneg, ter pokril še polovico letošnje trgatve, dalje še je več poljskih pridelkov kakor, ajdo, koruzo, na mestih še tudi krompir itd. sneg zunej dobil, največ škodo je pa sneg storil po gozdih in sadonosnikih, kjer je obilno mladih drevesc polomil. Spominjam se še, da je l. 1869. tudi sneg na grozdje zapadel, tedaj letos obhajamo nekako desetletnico prežgodaj padlega snega. — V nedeljo 19. oktobra popoldne je pogorela viničarija Blaža Slačka, kmeta v Zbigovcih. Pravijo, da so otroci z žveplenkami ogenj zanetili. Skrivate tedaj žveplenke pred otroci! Janez Duh.

Od sv. Urbana nad Ptujem. (Kuga) dalje razsaja. Od Doliča, kjer je padlo 17 glav, se je preselila v Levajnce ali Juvansko ves ob Pesnici. Od hleva do hleva davi tukaj ubogo živino. Ko se je zapazila kužna bolezen, je bilo od komisije vse priskrbljeno, da se dalje ne širi, ali ves trud je bil zastonj. Komisija ni mogla tako naglo živine ceniti, kakor jo je kuga podirala na zemljo. Kar govede od kuge ni padlo, to je bilo pobito. Žalostno so gledali gospodarji, ko se jim je živina peljala iz hleva, da se pobije, gospodinje pa so se jokale na glas, da je bilo daleč slišati njihovo upitje. Hlevi so sedaj prazni, kajti padlo je 106 glav. Podi, omet in zmast se mora odstraniti, zemlja v hlevih blizu 2 črevlja izkopati, ves gnoj uničiti, da se kje kuga ne skrrije in potem zopet nad živino ne plane. Domače moči so opešale, torej so prišli vojaki na pomoč. Lovci, pijonirji, žandarji, in od polka nadvojvode Ernest 61 mož z oficirjem. Oficir stanuje v farovži, drugi vojaki pa nekaj v šoli, ktera je otrokom zaprta, v gostilnici in drugod. Marljivo opravljajo svojo službo. Ves Levanjska je obkoljena s stražami, da ne sme in ne more nihče vun, nihče noter, zato so ubogi Levančani žegnansko nedeljo pri težkem delu v hlevih obhajali, ter žalostni gledali proti hiši Gospodovej, kjer se je božja služba opravljala. V vesi je sedaj vsa goved pobita, mogoče, da se kuga zaduši; pa kakšne posledice bode ta nesreča imela! Ni še ta nesreča končala, že nas druga tlači. Sneg debeli je vso mlado drevje pokončal, staro pa razčesal. Tužno je gledati sadonosnike, kinč in pomoč Urbančanov, kako so poškodovani, nekteri popolno uničeni. Toča, kuga, nevihta nas je ob vse spravila, edino zaupanje nam je še ostalo — zaupanje v božjo pomoč. K.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na dvor svetlega cesarja prišel je vojvoda Baylen ter v slovesnem zaslišanju za svojega španskega kralja Alfonsa snubil nadvojvodinjo Kristino. Cesar so prošnjo uslišali in nadvojvodinja je privolila. Minister grof Taaffe je tudi bil pri cesarji in poročal o strankah v državnem zboru. Cesar so torej tako iz ust ministra samega poizvedeli, da je dosedanja nemško-liberalna in ustavoverska, ob enem centralistična, stranka srečno potisnena v manjšino. Slovenski, česki, poljski poslanci, združeni z nemškimi konservativci, so vedno, vsaj za 20 glasov, liberalcem naprej. V vseh odborih in odsekih imajo večino. Zato pa tudi pričakujemo, da bode večina, zlasti naši slovenski poslanci, tirjala, naj odstopijo liberalni ministri Stremajer itd., ter dajo prostor moževom, do katerih zamoremo imeti zaupanja. Z veseljem pa zamoremo priznati marljivost novega državnega zbora. Liberalni pa tudi narodni in konservativni poslanci tekmarijo med seboj, kateri bi prvi nasvetoval najpotrebnejših novih postavnih